

سُورَةُ الطُّورِ ﴿٥٢﴾ TÛR SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bu sûre-i celile 49 âyet, 322 kelime, 1500 harften ibarettir. Tûr, Mûsâ Aleyhisselâm'ın münâcat yeridir. Dünyadaki dağların en kıymetlisi Tûr dağdır. Çünkü orada Tevrat nâzil olmuş, Mûsa Aleyhisselâm'ın da Mirâç yeridir.

1- وَالطُّورِ

2- وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ

3- فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ

Tûr hakkı için. Sahifeye yazılıp neşrolunan Kitap hakkı için.

4- وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ

Beyt-i Mâmur hakkı için.

5- وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ

Kaldırılmış tavan (semâ yahut arş) hakkı için.

6- وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ

Dolu deniz (Bahr-i Muhît) hakkı için.

7- **إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ**

Rabbinin azabı mutlakâ vukû bulacaktır.

8- **مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ**

Onu def eder engel olacak bir şey yoktur.

Tûr'dan murad; Mûsâ Aleyhisselâm'ın, Âllâh-û Teâlâ ile söym leştiği Tûr dağıdır.

Tûr; Medyen'de Mûsâ Aleyhisselâm'ın, İlâhi hitaba mazhar olduğu dağdır. Kitap; Tevrat, Kur'an veya Levh-i Mahfuz'dur. Beyt'ül Ma'mur; Kâbe veya semâda meleklerin tavaf ettiği makamdır.

9- **يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا**

O gün gök sallanıp çalkalanır.

10- **وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا**

Dağlar yürüdükçe yürür (yâni dağlar yerinden koparak, zerrelere gibi uçar.)

11- **فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ**

Artık o gün (Rasûllerimizi) tekzip edenlerin vay haline!

12- **الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ**

Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem aleyhinde, Kur'an hakkında, onlar daldıkları bâtil içinde oynayıp duranlardır, alay edenlerdir.

يَوْمَ يُدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاءً-13

O gün onlar (elleri boyunlarında, yüzleri ayaklarına bağlı) itile kakıla, Cehennem ateşine sevk edilirler.

هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكذِّبُونَ-14

İşte bu, (dünyada) yalanlayıp durduğunuz ateştir (denilir).

أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ-15

(Vahye sihir dediğiniz gibi) bu da mı sihir? Yoksa siz mi görmüyorsunuz?

إِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِصْلَوْهَا O halde ateşe girin, sabretseniz de sabretmeseniz de artık sizin için birdir. سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ Size müsâvidir. مَا كُنْتُمْ (Size, ondan ebediyen kurtuluş yoktur.) Ancak yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz.

Yine Kur'ân-ı Kerim'in hikmeti veçhile, cehennemden bahsettiğinin akabinde şimdi de cennetten bahsedilecek.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ-17

إِنَّ الْمُتَّقِينَ Mütteki olan, Âllâh'tan korkanlar, Âllâh'ın emrine itâat edenler. Onlar ki فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ cennetlerde nimetler içindedirler.

فَاكْفِهِنَّ بِمَا آتَيْهِنَّ رَبُّهِنَّ وَوَقَّيْهِنَّ رَبُّهِنَّ عَذَابَ الْجَحِيمِ-18

Rablerinin kendilerine verdiği nimetlerden mesrûr ve mütelezzizdirler. (Zira) وَوَقَّيَهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ Rableri, onları cehennem azabından korumuştur.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ -19

Ehl-i cennet, cennete girdiği zaman "Yiyiniz, afiyet olsun وَاشْرَبُوا içiniz. (Dünyada) هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ işlediğiniz sâlih amellere mükâfat olmak üzere afiyet olsun" derler. (Cenâb-ı Hak başa kakmıyor. O'nun verdiği lütf-û keremi, nimetler olduğu halde yaptığınız amellere mükâfat olarak diyor. Böylelikle iltifat ediyor.)

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ -20

Sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanarak, مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ afiyetle yiyin için (denir.) Ayrıca biz, onları ceylân gözlü hurilerle eş kıldık.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ -21
مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ İmân eden Mü'minler, ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ zürriyetleri de imânda kendilerine tâbi olanlar. أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ Biz zürriyetlerini de (cennet dâhilinde) kendilerine ilhak ederiz. وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ (Ve bu ilhakla) onların amellerinden de bir şey eksiltmedik. كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ Herkes kazandıklarına karşı bir rehindir. (Ameli hayır ise rehinden kurtulur, şer ise kurtulamaz cezâ görür.)

Böylece imânlı baba ve onun imânlı zürriyeti cennete birlikte

girer. Bu Âllâh'ın, ona çocuklarıyla birlikte cennette yaşaması için verdiği bir lütuftur. Ahirette herkes hayır ve şer ne yapmışsa karşılığını alacaktır. Kişi yaptığına ipotek edildiğine göre, iyi amelle gelen ipoteği çözer. Aksini yaparsa cezaya çarptırılır.

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ -22

Müttekilere İhsan-ı İlâhi'yi, Cenâb-ı Hak beyân ediyor. O müttekilere arzu ettikleri meyveleri ve etleri bolbol veririz. (Yenilen meyve veya bir şey eksilmiyor. Cenâb-ı Hak aynen halkediyor. İştihası ve arzu ettiği ne ise onlara veriliyor. Fakat cennette havas için Cemâl-i İlâhi var, Huzur-u İlâhi var, orada mest olur. Cennet nimetleri o anda hatıra gelmez.)

يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيمٌ -23

Onlar, cennette aralarında dolu kadehleri kapışırlar ama onda ne boş söz ve ne de günâha sokma yoktur.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ -24

غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ Etrafında tavaf ederler, dolaşırlar. وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ Bu gençler sanki hiç el dokunmamış, sedefine gizlenmiş inciler gibi pırıl pırıldılar.

Bir hadiste; "Cennetlikler içinde mertebesi en aşağı olan o kimselerdir ki hizmetçilerinden birine seslendiği vakit, lebbeyk diye kendisine bin hizmetçi cevap verir."

Âshabtan biri; "Cennetliklerin hizmetçileri bu sıfatta olursa kendileri nasıl olacak?" diye sorulduğunda Rasûl-û Ekrem

Sallâllâhû Aleyhivesellem; "Hizmet olunanların, hizmet edenler üzerine üstünlüğü. Ay'ın on dördünde, Ay'ın, yıldızlar üzerine olan üstünlüğü gibidir" buyurmuşlar.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ -25

Ehl-i cennet orada birbirine karşı otururlar, dünyadaki hallerini ve amellerini soruştururlar. Birbirleriyle sohbet ederler.

(Sohbet o kadar kıymetlidir ki eğer ehli olursa sohbetin lezzeti, yemekten içmekten daha fazladır.)

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ -26

كُنَّا Derler; إِنَّا "Bizler (ehl-i cennet aralarında diyorlar) قَبْلُ bundan evvel dünyada iken أَهْلِنَا ehlimiz, ailelerimiz için-deyken مُشْفِقِينَ (Âllâh Teâlâ'ya isyandan ve akıbetimizden) korâ kardık.

فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَيْنَا عَذَابَ السَّمُومِ -27

فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا Minnet etti, ihsan etti, Âllâh-û Teâlâ mağfiret ile hatalarımızı affetti. وَوَقَيْنَا عَذَابَ السَّمُومِ Bizi vücûdun içine işleyen azaptan korudu."

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ -28

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ Yine birbirlerine diyorlar; "Biz dünyadayken hem korkardık hem de yalvarırdık. İbadet eder, tevhid ederdik. Çünkü Âllâh, الْبَرُّ الرَّحِيمُ mübalağa ile ihsan sahibidir, çok Rahim'dir.

Cennet ehli birbirlerine durumlarını ve yaptıklarını sorarlar.

Durumlarını anlatırken, dünyada akıbetlerinden korku duyduklarını ve bu duygu içinde yaşadıklarını söylerler. Vücudun içine işleyen sıcak yel anlamına gelen Semûm'dan yani sâmyeli gibi kavurucu cehennem azabından kurtulduklarını ifade ederler. Çünkü bunlar, Âllâh'ı birleyerek ibadetlerine devam eden Mü'minlerdir.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ -29

O halde ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, nasihat, va'z ve tezkire devam et. Rabbinin nimetiyle sen ne bir kâhinsin ne de bir mecnun, deli değilsin. (Yâni halkın dedikodusu için vazifeyi terk etmemelidir. Dinde mâlûmatı olan her bir insan, İslâmiyet'i din kardeşlerine bildirmekle mükelleftir.)

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَبِّبِ الْمُنُونِ -30

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ Bazıları da Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem için "O, bir şairdir" diyorlardı. نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَبِّبِ الْمُنُونِ "Biz, O'nun hakkında zamanın O'na getireceği felaketli hadiseleri bekliyoruz mu" diyorlar?

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ -31

قُلْ تَرَبَّصُوا De ki; "Siz, benim helâkımı bekleyin. فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ Ben de sizinle beraber birlikte helâkınızı bekleyenlerdenim."

Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'in ölümünü bekleyenlerin durumuna işaret edilirken, bunların herhalde felakete çarptırılacakları hatırlatılmıştır.

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ -32

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَامُهُمْ Yahut bunu (bu tenakuzu) onlara akılları mı emrediyor? أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ بِهَذَا Yoksa onlar, azgın bir kavim midirler?

أَمْ يَقُولُونَ تَقْوَاهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ 33

أَمْ يَقُولُونَ تَقْوَاهُ Yahut onu, "(O Kur'an'ı) kendisi mi uydurup söyledi?" diyorlar. بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, onlar birçok iftiralar yapıyorlar. İlm-i İlâhîde bunlara imân kısmet olmamıştır. Onlar imân etmezler.

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ 34

فَلْيَأْتُوا Getirsinler! بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ Kur'an gibi bir söz, meydana getirsinler. إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ Eğer iddialarında gerçekseler.

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ 35

Bunlar inkâr ediyorlar Cenâb-ı Hak'kın azamet-i kudretini. Yoksa onlar, Yaradansız mı yaratıldılar? Yahud kendi kendilerini mi yarattılar?

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ 36

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ Yoksa gökleri ve yeri onlar mı hal-kettiler? (ki Hâlik'ine ibadet etmezler.) بَلْ لَا يُوقِنُونَ Hayır! Onlar düşünüp hakikati anlamazlar.

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمَصِيطُونَ 37

Yahut Rabbinin rızık ve ilim hazineleri onların yanında mıdır?

(Ki istediklerini ulûhiyet ve nübüvvetle ihtiyar etsinler.) Ya da her şeye hâkim olan kendileri midir?

38- **أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ**

Yoksa onların yükselecek bir merdivenleri mi var ki onunla (gayb âleminden vahyolunanı ve meleklerin sözlerini) dinliyorlar? **فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ** Öyleyse dinlee yenlere açık bir bûrhan getirsinler, (dinlediklerini ispat etsinler.)

İnkârcılara, meleklerin sözlerini ve onlara vahyedileni dinlemek için bir merdivene mi sahip oldukları sorularak, bunun cevabını vermeleri istenmektedir.

39- **أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ**

“Melekler, Âllâh’ın kızlarıdır” diyorlar. Oğulları kendileri istiyor. Sevmediği kızları, Âllâh-û Teâlâ’ya isnad ediyor. (İki taraflı küfür, şirk koşmuş oluyorlar.)

40- **أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ**

Yoksa (yâ Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellem, risaletini tebliğ için) onlardan bir ücret mi istiyorsun da bu borç yüzünden, ağır bir yük altına mı girmişlerdir? (Bunun için mi imândan yüz çeviriyorlar?)

41- **أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ**

فَهُمْ يَكْتُمُونَ Onlar da gayıptan haber mi vardır? **أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ** Onlar bunu yazıyorlar, söylerler. Bu haberleri gayıptan mı aldılar? (Hiçbirisi yok, küfr-ü inâdiden başka.)

42- **أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ**

Yoksa sana bir tuzak mı kurmak istiyorlar? **أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا** Asıl tuzağa düşecek olanlar, inkâr edenlerdir. (Nitekim Bedir'de kurdukları tuzağa, kendileri düşmüştür.)

43- **أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ**

Yahut onların, Âllâh-û Teâlâ'dan başka bir İlahları mı var? **أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ** Münezzehtir Âllâh! **سُبْحَانَ اللَّهِ** Âllâh-û Teâlâ, müşriklerin bu söylediği sözlerin hepsinden münezzehtir.

44- **وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ**

Şayet üzerlerine gökten bir parça düşse, (inatlarından) **سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ** (inatlarından) "Bu bir-biri üzerine yığılmış buluttur, bizi sulayacak" derler (de yine imân etmezler.)

İnkârcılar, kendilerine böyle bir parçanın gökten azap için düşmesini istemişlerdi. İsteklerine göre düşse, inatlarından başka türlü yoruma gidecekleri beyân edilmiştir.

45- **فَذَرَهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ**

فَذَرَهُمْ Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, mademki onların hâli küfr-ü inâdidir, kendi hâllerine bırak. **حَتَّىٰ** **يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ** Artık çarpılacakları günlerine kavuşuncaya kadar, onları kendi hâllerine bırak.

Çarpılacakları gün; ölüm veya birinci sûrun üfürülüştür.

46- **يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ**

يَوْمَ Öyle bir gündür ki يَأْتِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ kendilerine hiçbir fayda vermez. شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ. Hiçbir taraf-
tan da yardım görmezler.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ-47

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا Muhakkak nefesine zulmeden, küfürde kalanlar için عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ ahiret azabından başka (açlık, kıtlık, Bedir bozgunluğu gibi dünyada, yahut ölümlerinden sonra kabirde de azap var.) فَكَاكُ Çoğu bunu bilmezler.

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ-48

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, onların hükmüne (veya onların tekzip ezalarına) sabret. Âllâh imhâl eder, ihmâl etmez. فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا Çünkü sen, gözümüs zün önündesin (yâni onların yaptığını gözetiyorum.)

رَبِّكَ "vesebbih" Tespih et, tenzih et Cenâb-ı Hak'kı bütün noksanlardan, bütün kemâl sıfatlarıyla muttasıftır. حِينَ تَقُومُ Rabbine (uykudan, oturduğun yerden, yahut namaza) kalkacağı zaman hamd ile tespih et.

Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem, bir meclisten kalkacakları zaman; "Sübhânekellâhûmme ve bihamdike. Eşhedû en lâ ilâhe illa ente. Estağfiruke ve etûbu ileyke" derlerdi. Sordular; "Mecliste olana kefarettir" buyurdu.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ-49

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ Gecenin arası, bir kısmında teheccüde kalktığı,

teheccüd olmasa bile uyandığı zaman. "**Sûbhânellah vel hamdû-
lillah velâ İlâhe İllâllâh**" demelidir. **وَإِذْبَارَ النُّجُومِ** Yıldızların idbârı
ki şafak zamanıdır, yıldızların batışından sonra (fecrin tulûunda)
da yine tesbih et.

